

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Poenitentiam imponere

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

tunc vita futura moraliter deperatur, & ideo nulla ratio ostendit talis actus necessitatem. Sed contra Suarez insurgit Tannerus *tom. 4. disp. 95. n. 61.* tum quia dum homo vivit, semper peccare potest, tum etiam quia tale propositum pertinet ad compensationem iniuriam illatae. Adverte etiam in hac materia propositi, quod Lugo *disp. 14. sect. 5.* distinguit. Et quando dolor procedit ex motivo generali contra omnia peccata includere sufficiens propositum; quando vero procedit ex motivo particula contra illa peccata, de quibus dolet tunc non includere sufficienter propositum vitandi omnia peccata. & ideo requirit explicitum. *p. 6. r. 7. ref. 34.*

In aliquo 3 Tertium, quamvis *V. Confessarius*, *cap. 1. n. 39.* dixerimus, non posse Confessarium cogere poenitentem ad revelandum complicem, & nihilominus non peccare poenitentem manifestantem illum Confessario, quia *V. Detractio. num. 52.* diximus, probabile esse opinione Caietani, quod revelare crimen proximi occultum vel alteri viro secreto, non sit illicitum; ut etiam modo probabilem existimamus cum Bauny *tract. 4. quest. 15. dub. 8.* & aliis, contra Lugo *disp. 16. sect. 7. num. 395.* Nunc vero dicimus, dari posse casum, in quo Confessarius non debeat absolvere poenitentem, nisi sibi complicem revelet, cum commissione denunciandi, & esset, quando ex occultatione compliceis facinorosi multa damna imminerent bono communi, & poenitens non posset per alium, quam per Confessarium, revelare. Et ratio est, quia poenitens id recusans, non esset aptus ad absolutionem recipiendam. Ita Lugo *sect. 8. num. 432.* advertens *num. 434.* quod si poenitens dicat velle per se ipsum vel per alium revelare, potest nihilominus Confessarius differre absolutionem, donec revelatio in actum reducatur, sicut differre potest debitori, qui saepius proposuit solvere, donec cum effectu solvat. *part. 6. tractat. 7. ref. 2.* Extra hunc casum probabilior esse opinionem Lugo *sect. 7. n. 391.* quod non possit poenitens revelare complicem Confessa-

Regulariter vero potest, suo more serari tractandi.

rio, sed si commodè potest, tenentur quare Confessarium, qui in suspicionem compliceis venire non possit, alias illum diffamare, & peccare contra iustitiam, & teneri ad restitutionem, quam Lugo *num. 418.* sic faciendam putat ut poenitens extra confessionem dicat Confessario, se errorem fecisse in nominando complicem: & ut talis satisfactio sufficiat, semper tenebitur impedire, & refarcire omnia damna emergentia ex tali manifestatione in multa *parte 6. tract. 7. resolutione 9.*

P O E N I T E N T I A .

Poenitentia est nomen virtutis, qua dolemus de peccato prout est offensa Dei. & de hac dictum est sub *V. Attritio, & Contritio.* Est item nomen Sacramenti, quod describi potest, Sacramentum reconciliationis humanae cum Deo, ex peccatis commissis post Baptismum virtute clavium. Et Sacramentum necessarium post baptismum mortaliter peccanti, ut dictum est *V. Confessionis necessitas.* Materia huius Sacramenti est duplex remota, quae est peccatum, de quo suo loco, & proxima, quae est Confessio, de qua etiam sub eius nomine, item contritio, de qua *V. Attritio & Contritio,* & satisfactio, de qua *mox V. Poenitentia.* Minister est Sacerdos, de quo *V. Confessarius.*

P O E N I T E N T I A M I mponere.

Sermo est de poenitentia, quae est pars materialis Sacramenti Poenitentiae requisita ad eius integritatem, & de necessitate essentialiter secundum Bauny *part. 1. tom. 1. Sacramentat. 4. quest. 25.* ubi docet, scrupulose, sed qui saepius in eadem hora ad confitentiam accedit, non posse eandem poenitentiam secundum imponi, quia diversis parvis sacramenta diversas exigunt partes. *scilicet in sermo.*

*Nā seru-
pulo sa-
pius cōfite-
ri imponi
sape potest
eadem pœ-
nitentia*

In quo tamen dissidet Bonacina *tom. 1. disp. 5. quæst. 1. sect. 3. punct. 2. num. 3.* quia potest in pœnitentiam iniungi opus aliās debitum, vt dicemus numero 3. Lugo vero *disp. 16. sect. 4. num. 50.* ait, satisfactioem eo pacto pertinere ad integritatē Sacramenti, quo punitio rei ad integritatē iudicij, quod sicut non vitiat-ur ex hoc, quod reus nullā pœnam sub- bear, si nulla dignus inuentus est; idē in casu nostro: & vltcrius, sicut non peccat mortaliter iudex non imponens modicā pœnam pro modico delicto, ita nec Confessarius non imponens pœnitentiā leuem tali serupuloso Confirmatur: nā Bonifacius VIII. vt refert gloss. *in extr. Antiquorum, de pœn. & remiss.* reprehendebat Confessarios; quod tempore liti- bilis pœnitentia imponeret vltra o- perabilem. Et si pœnitentia esset necessaria omnino ad Sacramenti inte- gritatē, Sacerdos non imponens pœni- tentiā mox implendam, sed implendam si conualuerit peccaret mortaliter, vt- potē qui exponeret Sacramentū cū idē- ti periculo nē compleatur, quod tamen mortale nullū non videtur dicendum *part. 6. tract. 7. ref. lam impo- 6.* Non ergo peccabit mortaliter Sa- cere, pro ve- cerdos, qui, secluso contemptu, nullam nialibus, pœnitentiam imponet pro venialibus; aut morta- aut mortalibus tam confessus. Quid- libus aliās, quid contra asserat Reginaldus *tom. 1. confessis. lib. 2. c. 2. num. 12. part. 6. tract. 6. ref. 44.*

*Et non est
mortale nul-
lam impo-
nere, pro ve-
nialibus, aut morta-
libus aliās,
confessis.*

Debet autem Confessarius imponere pœnitentiam proportionatam crimini- bus confessis, de quo terribilibus pœnā- verbis admonetur à Tridentino *sess. 14. lectis. c. 8.* vade nec excusatur ex eo, quod mo- dica pœnitentiā adiungat bonæ elicitæ vel eliciendæ, mala perpelliā, vel subeun- da ab ipso pœnitente, per illa verba, *Quid quid boni feceris, & mali sustinueris, &c.* sunc enim solum deprecatoria; videntur namque parum credibile, quod per illa verba generalia omnia pœnitentis ope- ra fiant sacramentalia, & tamen fiet in contraria opinione, nam etiā cessan- te indigentia post satisfactioem pro peccatis confessis, adhuc reliqua sunt pars Sacramenti. Et præ terea, si per illa verba eleuantur opera pœnitentis ad

*Debet verò
esse propor-
tionata deli-
ctis.
Nec iustifi-
cat deprecato-
rio, Quid
quid boni
feceris,
&c.*

hoc vt fierent pars Sacramenti, eleuar- tur quoque merita B. Virginis & San- ctoꝝ; quorum ibi fit mentio. Et hæc omnia docet Lugo *num. 56.* quamuis con- trarium doceat nouissimè Bauny, *quæst. 11. cur ego part. 3. tract. 4. ref. 97.* probabili- ter adhæsit, *part. 9. tract. 7. ref. 51. part. 9. tract. 8. ref. 54.* & nunc etiam adhæreo, addoque pœnitentiam iniungi posse le- uioꝝ spe indulgentiæ lucrandæ *part. 10. tract. 16. ref. 1.* Causat verò pœnitentia argumentum gratiæ, secundum Cruz, *part. 2. quæst. 1. dub. 4. concl. x. part. 3. tract. 4. ref. 7.* contra Lugo *nu. 32.* & si debi- tē iniungatur, & impleatur, totum debitum temporalis pœnæ remittit, vt ait Hurtadus *de sac. disp. 14. diff. 15.* con- tra Sorum *lect. 1. de satis part. 5. tract. 13. resolutione 28. in fine.*

*Eius effe-
ctus.*

2 Officium mortuorum, vel aliud opus, Animabus Purgatorij applican- dum, secundum Sancium *select. disp. 16. n. 1 & 2.* non licet imponi cōfidenti, quia pœnitentia est pars Sacramenti Confessionis instituti ad remissionem culpæ & pœnæ ipsius pœnitentis, quare iniungere ipsi pœnitentiā Animabus applicandam, est veluti nullam pœni- tentiam iniungere, cum ipse nihilomi- nus remaneat pœnam suam in Purgato- rio soluturus. Addit Cruz *tom. 2. §. 6. n. 11.* in tali casu teneri pœnitentem pœni- tentiam implere, si acceptauit, non ta- men applicare Animabus, cū id im- prudenter Cōfessarius iusserit. Sed Tur- rianus *de Pœnit. disp. 37. dub. 4.* teneri ta- lem pœnitentiam iniungi posse, & apud viros doctissimos sibi cognitos de facto solere. Card. de Lugo *part. 9. tr. 7. resol. 57.* nam pars, quæ applicari præcipitur Animabus, est pars satisfactiois respō- dens operi pœnali pœnitentis, quæ di- citur ex opere operantis, & pro hac sa- tisfactione non est institutum, vt soli pœnitenti respondeat, sed ab ipso appli- cari potest ad libitum suum, & Confes- sarij. Satisfactio verò, quæ respondet o- peris pœnitentis, ex opere operato, nō po- test alteri applicari; quia datur recipiēti Sacramentum, vt potē effectus Sacramē- ti ex institutione Christi, Vtraque opi-

*Probabile
est, non de-
bere iniungi
in pœniten-
tia aliquod
opus pro
Animabus
Purgatorij.*

*Probabile
etiā iniun-
gi posse.*

nio est probabilis *part. 3. tractat. 4. resolu-
lutione 54. in Addit. Secund. resolutione 11.*

Secundum inquit p. 11. tr. 5. res. 54.

*Si potest
opus aliis
præceptum.*

3 Opus aliis præceptum imponi potest in pœnitentiam; quia est satisfactorium, ac proinde eleuari potest per Sacramentum, ut sit satisfactio sacramentalis, Imò Thomas à Iesu trib. *conf. tom. 2. c. 2. docet, quandoque expedire, ut salutem pars pœnitentiæ imponatur adimplenda per opus præceptum, considerata pœnitentis infirmitate, non debere tamen regulatim fieri. Nagnus verò ad d. ad 3. part. 2. 15. art. 1. diff. 2. concl. 2. tribus argumentis probat talem pœnitentiam non licere. An verò pœnitentia simpliciter imposta, impleri possit à pœnitente per opus aliis præceptum dicemus in fia num. 18. pars. 3. c. 4. res. 84. Et p. 4. t. 4. res. 2. 41. §. Notandum secundum.*

*Et priuatio
Communio
nis.*

4 Confessarius secundum Sancium *sele. disp. 33. Et disp. 30. numero 5.* non potest imponere pœnitentiam, & non suscipienda Eucharistia; & id faciens aduersatur Trideantino & declarationi Cardinalium, explicatque varios textus decernentes, delinquentibus denegandam esse Eucharistiam in pœnam delicti, resoluitque, ex iis non bene inferri, quod talis pœnitentia imponi possit. Quod si imponatur, pœnitentem non teneri obedire, quia talis pœnitentia est supra iurisdictionem Confessarij. Ratio autem est, ait ipse, quia cessatio operis boni nullius entitatis est, & nullius pœnalitatis materialis requisita ad Sacramentum, & consequenter nec meriti, nec satisfactionis. Possit tamen imponi in pœnitentiam suspensionem Eucharistiæ, qui est actus virtutis Religionis, Sed pœnitentem non teneri acceptare, quia est opus necessario implendum in statu gratiæ, quæ cum sit insensibilis, non cadit sub præcepto. Sed ego libenter adhæreo opinioni Salazar de freq. *Comm. c. 14. §. 1.* quod Confessarius possit in pœnitentiam priuare pœnitentem Communionem. *part. 3. tractat. 4.*

*Et commu-
nis ipse.*

resol. 145. Et quamuis hæc requirit dispositionem internam, cadere tamen sub præcepto Confessarij, qui potest

præcipere opus internum, quod sufficienter sit sensibile per exteriorem impositionem Confessarij, & acceptationem pœnitentis. Ita Suarez in 3. *part. tom. 4. disp. 38. sect. 6. part. 4. tract. 4. resolutione 24. §. Nota quinto, Et parte 10. tract. 13. resolutione 47.*

5 Pœnitentia ex Turriano de Pœnit. *disp. 35. dub. 2.* & aliis non potest imponi *Et iniungi potest ad arbitrium pœnitentis* faciendâ ad arbitrium pœnitentis, & per modum consilij, si hoc, & illud fecerit, *seruiat sibi in satisfactionem*, quia pœnitentia, dum est libera non prouenit à potestate ligandi, & ideo non est pars Sacramenti. Deinde pœnitentia imponenda est per modum sententiæ, ergo non per modum consilij Sed tenendum cum Mercero in *supplem. part. 3. quæst. 15. dub. 2. numero 5.* & aliis, posse, quia talis pœnitentia virtute clauium sit sacramentalis. Et Confessarius hoc pacto ligat & soluit Ligat, quatenus imponit pœnitentiam necessario faciendam, ut acquiratur in Sacramento remissio pœnæ. Soluit, quia eam implenti commutat pœnam Purgatorii in aliam faciliorem. Adde, id quandoque expedire ob pœnitentis fragilitatem *part. 3. tr. 4. res. 82. Et p. 4. tr. 4. res. 241. Nota tertio.* Quod si pœnitentia imponenda sit leuis, secundum Merollam *tom. 2. disp. 4. c. 3. dub. 25. n. 183* contra Sancium *sele. disp. 15. num. 14.* Et 15. non potest à Confessario imponi sub culpa graui *part. 5. tract. 5. res. 51.* Potest tamen grauis sub culpa leui *p. 3. tr. 6. res. 91. §. Hinc.*

6 Confessarius imponere potest pœnitentiam implendam per alium, si ad *Et implenda per alium.* sit iusta causa. Et in tali casu effectum suum ex opere operato sortitur in eo, pro quo opus, impletur. Ratio autem est; quia ex vna parte vnus potest satisfacere pro pœna temporali, alteri post Confessionem relicta, (& talis satisfactio erit pars Sacramenti; quia, cum fiat precibus & instantia pœnitentis, est opus personale ipsius.) Ex alia verò, obligatio implendi pœnitentiâ oritur ex voluntate Confessarij; ergo si Confessarius vult, id sufficit. Debet tamen hoc facere à principio, cum pœnitentiam im-
impo-

imponit. Ita Suarez *tom. 4. disputacione 18. sed. 9. contra Vasquez tom. 4. quæstio- ne 94. articulo 2. dub. 1. numero 9. par. 4. tr. 4. resolutione 2. 1. 5. Nota quædò, & antea par. 3. tom. 4. resolutione 82. S. Notan- dum.*

Quæ verò imponi de beat homi- sidiæ 7 Homicidæ voluntario hæc pœni- tentiam cenfet Comitulus *lib. 4. quæst. 11. num. 8* imponendam Quod scilicet ad interfecti propinquos supplex accedēs, veniam postulet, illisque illata damna restituat, pro salute occisi singulis heb- domadis vnum saltem sacrificium per annum fieri curet, si possit, per idem tempus elemosynam largiatur, & Li- taniæ, aut B. Virginis Coronam quoti- die flexis genibus recitet, & vnam saltem Orationem Dominicam, & Sa- lutationem Angelicam flexis & nudis genibus per totam vitam pronuntiet: ac per annum octavo quoque die con- fiteatur, & singulis mensibus communi- cet. Vide etiam Homobonum *de cas. refer. part. 2. cas. 3. p. 5. r. 4. ref. 43.*

Et quando iniungēda sit pœnitē- tia? 8 Pœnitentia imponi potest ante, & post absolutionem, vt patet ex *c. fin. de sic pœnitē. cens. in 6.* Licet consuetudo obtinuerit, vt ante absolutionem imponatur, quod melius est. Sed hæc consuetudo nullam obligationem induxit. Ita Ochagauia *de sacr. tr. vlt. de Pœnit. quæst. 10. num. 7.*

Impossio Lisaniarū intelligitur sine preci- bus. quidquid in contrarium allerat Nug- nus *in 3. part. tom. 2. quæst. 18. art. 4. diff. 2. part. 3. tract. 4. resol. 1. 6. in fine. Et part. 5. tract. 3. ref. 36.* & quando imponuntur Litanie pro pœnitentia intelligitur vs- que ad Patet post preces, & non ultra *part. 9. tract. 7. resol. 46.*

PŒNITENTIA M
Acceptare.

Pœnitēs re- netur acce- prare pœni- tentiā Con- fessarij, (Quamuis aliqui id negent.) 9 Pœnitens tenetur iniunctam a Confessario pœnitentiam acce- ptare, quia Confessarius habet pote- statem ligandi: quam non haberet, si pœnitens posset pœnitentiam respuere. Ita præter antiquos Comitulus *lib. 5. quæst. 15.* & alij recentiores, ex quibus

Vasquez *in 3. part. tom. 4. quæst. 94. artic. 2. dub. 1. numero 3.* putat, hæc sententiam esse de fide. Sed Reginaldus *tom. 1. lib. 7. 8. 2. numero 13.* docet, pœnitentem posse respuere aliquam pœnitentiam, quan- tumuis partiam, sed non omnem. Et Ru- ys *in 4. contr. 94.* Faber *in 4. dist. 9. quæst. 1. disp. 35. c. 10. n. 26.* & alij, quod si pœnitē- tia sit solum satisfactoria & non præser- uatiua, potest illam omnem non accep- tare, dummodo habeat intentionē satis- faciendi, aut in hac vita per Indulgen- tias, aut in Purgatorio, quia nullum ad- est præceptum de acceptanda pœnitē- tia, & alioqui pœnitens non tenetur in hac vita satisfacere pro pœna temporā- li. Ad argumentum respondens: Confes- sarium habere potestatem ligandi, ac- que soluendi si pœnitens velit, minime verò nolentem. Aduertit tamen Faber, non facile absoludum esse pœnitē- tem, qui noller tantillulam saltem pœ- nitentiā acceptare, quia cum difficile sit inuenire pœnitentem ite dispositum, qui paruisimam pœnitentiam respuat, talis non videtur ite dispositus. Quod si ex alio capite de eius dispositione cōstaret, absolui debere, quia nō peccat, non acceptando. *part. 3. tract. 4. ref. 51.* & recitanter olim *part. 2. tractat. 15. resolu- tione 52.* Sanctius verò, qui tenet nostram sententiam, ait tamen, pœnitentē non teneri acceptare pœnitentiam sumen- di Eucharistiam: sed hoc supra falsum esse diximus *num. 4.* Quod autē attinet ad pœnitentiam medicinalem pro vi- tandis peccatis futuris, Suarez *de relig. tom. 1. lib. 3. c. 8. num. 7.* ait, teneri pœnitē- tem acceptare aliquam pœnitentiam pro extirpanda consuetudine peccan- di v.g. vel blasphemandi. Trullenchi *in decal. tom. 1. lib. 2. c. 1. dub. 20. n. 10.* negat. Dicendum est cum Palao *tom. 3. tract. 14. disp. 1. punct. 9. numero 7.* quod si Con- fessarius iniungit aliquod remedium absolute, pœnitens acceptare debeat, si verò iniungat subreincidentia, non teneri ex vi præcepti illud impleri, quia Confessarius non est iudex nec medicus peccatorū cōmittēdorū: sed eatenus teneri, quatenus obligatur adhibere suffi- ciantia